

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :

Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Szerkesztő :

Bedő Albert.

Megjelenik minden hónapban.

Tizennegyedik évfolyam.

VII. füzet.

Julius 1875.

Előfizetési díj egy évre : azok számára kik az „Országos Erdészeti-Egyesületnek“ nem tagjai 8 frt; tagok számára az évi 5 frt alapítványi kamat, vagy évdíj beküldése mellett csak 3 frt.

*Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, a várban, Disz-tér 12. sz. a. I. em.
A lap irányával megegyező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.*

Az államerdők eladásának kérdéséhez.

„Adjuk el az államerdőket is!“

Ezen megdöböntő szózat rázta fel a mult hónapban az államerdők tisztjeit azon nyugalomból, melyet az erdészet szóvivői által a nemzetgazdaságtan és szaktudományok épületköveiből számukra emelt erődben mindez ideig élveztek.

Eddig némelyek közülünk csaknem szánakozva, néztek az állami vas- és kőszénbányák, vaskohók sat. tisztjeire, kik felett a magánbirtokba való bocsátás Damokles-kardja függ; s ime mint bomba pattan közénk a szó: „Adjuk el az államerdőket is!“

Már ajkainkon függtek a védelem szavai, melyeknek súlyt adandók, a nemzetgazdaságtan, erdővédelem, talaj- climatan s más tudományok kézikönyveit készültünk előszedni: de mind hiában! Kényelmes erődünk falán — el kell ismernünk, — rés van törve; azt többé bevehetetlennek tartanunk nem lehet.

Azonban még bevettnek sem!

Ha elismerjük is, hogy azon esetben;

ha már lesz oly erdőtörvényünk, melynek szigoru megtartása az erdőknek annyiszor hangoztatott befolyását az ország jollétére és gazdasági függetlenségére biztosítja;

ha e törvény végrehajtására és megtartásának ellenőrzésére a szükséges közegek felállítva és működésben lesznek;

ha e közegek köteleességüknek és a hozzájuk fűzött reménynek megfelelni mind képzettségük, mind a politikai viszonyoknál fogva képesek lesznek, s ennek már huzamos időn át tanubizonyosságát is fogták adni;

ha végre a törvény már az állampolgároknak ugyszólván vérébe ment át, úgy hogy a közjólétre megkívántató erdők fennállása nemcsak a törvény kényszere, hanem a közvélemény és a nép erkölce által is biztosítva fog lenni:

akkor azt hiszem senkinek sem lehet kifogása az ellen, hogy az államerdők is eladassanak.

De hogy mindez megtörténjék, ahoz tán egy évszázad szükséges, s akkor az erdészeti barátai is önként fogják az államerdők eladásának a kaput megnyitni, a mennyiben pedig magánérdekük netalán mást parancsolna, ez esetben a közvélemény napirendre fog térni felettük.

Most azonban, midőn megfelelő erdőtörvényünk nincs,

midőn erdészeti statistikánk teljesen nélkülözi azon alapokat, melyeken erdőbirtokunk tényleges gazdasági helyzetét kimutathatnók s melyeken megbízható számításokat állithatnánk fel az ország faszükséglete és annak fedezete közti arányra nézve;

most, midőn még alig sejtjük azon befolyást, melyet az erdők száraz climánkra gyakorolnak, s a talán egy évszázad alatt létre jövő csatornarendszerünk vízzel való tartamos táplálására gyakorolni fognak;

most, midőn az országban — az erdészet szakembereit kivéve — az erdők fennállásának fontossága iránti közvélemény, oly kedvezőtlen és az azok kimélése iránti érzék annyira hiányzik mint Európa miveltebb országaiban sehol; a mit bizonyít kormányunk és törvényhozásunk részéről azon tény, hogy az 1868-ik évben már elkészült erdészeti törvényjavaslat még máig sem tárgyalatott, bár az „Országos Erdészeti-Egyesület“ azt évenként sürgette; a mit bizonyít népünket és közigazgatásunkat, illetőleg a községi erdők rohamos pusztulása, az erdőrongálási esetek iszonyu száma, s még sok egyéb, mit itt felhozni igen messze vinne;

most, midőn a törvények végrehajtásának közegei általában, de kiváltképen az erdők ügyeiben oly lanyhasággal járnak el, mi már európai hirre tett szert;

most, és mindaddig, míg e viszonyok határozottan jobbra nem fordulnak, az államerdőknek tömegesen magánkézbe való átbocsátását elvben elfogadni — úgy vélem — időelőtti volna.

Ha csakugyan állna az, hogy az erdők fentartása a kormány kezében sincs jobban biztosítva, mint magánosoknál, akkor a fennebbi okoskodás elvesztené alapját; de a tapasztalatok honunkban ellenkezőt bizonyítanak; elfogulatlanul állíthatjuk, hogy az országban az államerdők átlagosan mégis legjobb karban vannak és legkevésbé lehet ellenük azon vádat emelni, hogy tulvágattak volna. Hisz csak nem régiben épen az eddigi kihasználás csekély volta volt hangoztatva az államerdők kezeléséről beadott jelentésekben. Hogy vannak igen jó rendben tartott magán-, és viszont rossz állapotban lévő állami erdők is, azt kétségbe vonni nem lehet; de ily kérdések eldöntésénél csak nagy átlagban szabad az összehasonlítást tenni.

Az államerdők mindig szakértői kezelet alatt állottak, igazgatásuk és kezelésük oly emberek kezében van jelenleg is,

kiknek már úgy szólva vérükbe ment át az erdők fennállásának magas jelentősége iránti vélemény, s kik közül kerül ki az erdők ügyének legbuzgóbb és legtöbb védője. Hiba volna ezek kezéből az erdőgazdaságot és annak intézését kivenni, s azt üzereknek adni át, kik csak saját hasznukat tekintik, de az erdők jövőjének biztosítására nem gondolnak.

Azonban nincs szabály, kivétel nélkül. Vannak államerdők, melyeknek eladása mellett több érvet lehet felhozni, mint az ellen. Így pl. gabnatalajon álló erdők eladása nemzetgazdasági szempontból indokolva van; kis, távol fekvő parcellák eladása míg pénzügyi szempontból igen kívánatos, addig a közjóllétre való befolyásuk sem bir rendesen tekintetbe vehető jelentőséggel. De az állami bányák, kohók, gyárak s más ilyen javakkal együtt a hozzájuk tartozó, és az üzlethez megkívántató erdők eladását is követelik pénzügyi, sőt nemzetgazdasági tekintetek is; ha máskép előnyös vásárt kötni nem lehetne, mert az eladandó jószág vagy gyár etc. kezelésének függetlensége tulajdon erdők nélkül veszélyeztetve volna. Ily esetekben ki lehetne kötni, hogy addig is, míg az illető törvények létre jövedenek, az erdők jó karban tartására, szakszerű kezelése és felujítására az átvevő új birtokos magát kötelezze, s e részben az állam ellenőrzési jogát elismerje.

Senki sem óhajtaná jobban, mint én, hogy az összes hazai erdők gazdasága feletti ellenőrködés, a mennyiben ezt a feltétlen erdőtalajon és a véderdőkben (Bannwälder) a közjóllét érdekében ma még oly országokban is szükségesnek tartják, hol a nép az erdő és élőfa iránt majdnem vallásos tisztelettel viseltetik, mint ezt a németekről oly egyetértőleg hirdetik erdészeti íróik, senki sem óhajtaná jobban mint én, hogy ezen szükséges ellenőrködés törvény által szabályozva, a kormány és közegei kezébe adassék, s az új törvény, mely után oly rég sohajtozunk, nemcsak meghozva legyen, hanem

országszerte megteremje a várt gyümölcsöket, s céljának megfelelően lehetővé tegye az államerdőknek fokozatos eladását.

Egyébiránt itt még vitatás alá kellene venni az erdőbirtok eldarabolásának és a véderdők eladása vagy megtartásának kérdését is; de miután a fennebbiekben igyekeztem kimutatni, hogy a feltétlen erdőtalajon álló államerdők elidegenítését jelen viszonyaink közt kimondani általában időelőtti volna; azért ezen kérdésekre bocsátkozni egyelőre feleslegesnek tartom, óhajtanám azonban, hogy t. szaktársaink minél nagyobb számban vennének részt a szakunk terén felmerült ezen új kérdés megvitatásában, hogy így az minél több oldalról s minél számosabb és alaposabb érvek igénybe vételével világosíttassék meg.

Ardai.

Becslés dongára. *)

Irta: Illés Nándor erdőmester.

(Folytatás.)

II.

A német donga. (Bodnárfa, kádárfa = Binderholz).

A német donga lényegesen különbözik a franczia dongától, s mint fönnebb is említve volt, бүтүjénél vastagabb, közepetája felé pedig mindinkább vékonyodik. Német donga az, a melyet kádárjaink, vagy mint németes magyarsággal neveztetnek, pinterjeink készítenek és használnak.

a) A donga méretei.

A német dongát akószámra szokás adni—venni; minden akótartalomnak más és más méretű donga és fenék felel meg; ezen méretek a következő táblából olvashatók.

*) Lásd az „Erdészeti Lapok“ f. é. IV. füzetét 162. lap.